

УДК 636.082.4:636.2(477.44)

Зотько М.О., кандидат біологічних наук
Невінський В. П., студент
Вінницький національний аграрний університет

ВПЛИВ ТРИВАЛОСТІ СЕРВІС-ПЕРІОДУ НА ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ СКОТАРСТВА В УМОВАХ ВІННИЦЬКОГО РАЙОНУ

Вивчено вплив тривалості сервіс-періоду на виробництва молока та яловичин в умовах Вінницького району. Від подовженої тривалості сервіс-періоду господарствами району недоотримано 14,1% молока та 26% яловичини.

***Ключові слова:** сервіс-період; вихід телят на 100 корів; яловичина; молоко, ефективність штучного осіменіння.*

Молочна продуктивності корів залежить від багатьох факторів – рівня і повноцінності годівлі, умов утримання, породи, віку першого парування і отелу, сухостійного періоду та тривалості інтервалів між отелами.

Для збільшення виробництва продукції скотарства необхідно враховувати всі фактори, що мають вплив на підвищення продуктивності. Серед факторів на який мало звертають уваги – тривалість сервіс-періоду.

При подовженому сервіс-періоді (більше 80 днів) в незначних межах збільшується надій за лактацію, але надій за один день лактації, так і за лактаційний періоду знижується. А головне недоотримується значна кількість приплоду.

Одним із шляхів збільшення виробництва яловичини і молока є зменшення тривалості сервіс-періоду. Необхідно одержувати 100 телят від 100 корів, а цього можна досягти шляхом інтенсифікації відтворення [2].

Методика досліджень. Для проведення аналізу використовували загально прийняті методики.

Тривалість сервіс-періоду підраховували за формулою: $СП = \frac{365 \times 100}{Вт} - 285$,

де СП – середній сервіс-період по стаду; 365 – днів у році; 100 – на 100 телят; Вт – фактичний вихід телят на 100 корів; 285 – кількість днів вагітності [3].

Недоотримання м'яса і молока рахували з 81 дня після отелу. За кожний день подовженого сервіс-періоду втрачається в середньому 3 кг молока та 0,3 кг яловичини [1].

Результати досліджень. У Вінницькому районі починаючи з 1990 року поголів'я великої рогатої худоби, в тому числі корів невпинно скорочуються, відповідно, з 35,4 і 10,2 тис. голів до 1,862 і 0,81 тис. голів (станом на 01.01. 2012 року). За період 1990-2011 років поголів'я великої рогатої худоби та корів скоротилось, відповідно, на 95 та 92%.

На початок 2012 року в районі працюють 10 сільськогосподарських підприємств різної форми власності. З них в 5-ти господарствах не утримується жодної голови великої рогатої худоби.

Відгодівельний молодняк та корови утримуються в ТОВ СОП "Михайлівське" - 1181, ПСП "АФ Батьківщина" – 421, дослідне господарство "Бохоницьке" – 198 голів. Інші господарства утримують від 4 до 58 голів.

При цьому корови утримуються у 3-х господарствах району. У зв'язку із зменшення поголів'я великої рогатої худоби виробництво яловичини скоротилось на 98% з 80143 ц до 1839 ц.

У 1990 році у Вінницькому районі на одне отримане теля (11984 гол.) вироблялось майже 6,69 ц яловичини, а в звітному році (695 гол.) 2,65 ц. Відношення вироблено яловичини до отриманих телят зменшилось на 4,01 ц.

Від загальної кількості отриманих (1990 р) телят на відгодівлю було поставлено більше 5 тис. голів надремонтного молодняка, а в 2011 році всього 350 голів, що 93% менше базового року.

За період аналізу в районі спостерігається зменшення інтенсивності відтворення поголів'я великої рогатої худоби. У звітному році від 38 % корів не отримали приплоду.

Таблиця 1

Отримано і поставлено на відгодівлю телят

Показник	Рік						2011 р. ± до 1990 р.
	1990	1995	2000	2005	2010	2011	
Всього тис. гол.	12,0	7,7	4,5	1,6	0,76	0,7	-11,3
в % до 1990 р.	100	64,2	37,5	13,3	6,3	5,8	-94,2
вт.ч. від корів тис. гол.	9,8	6,0	3,3	1,25	0,47	0,52	-9,3
На 100 корів, гол	95	77	73	78	66	62	-33,0
Поставлено на відгодівлю тис. гол.	12,2	5,4	2,5	0,8	0,38	0,35	-11,9

У Вінницькому районі в 2011 році на 100 корів отримано 62 теляти, тоді як в 1990 році даний показник становив 95 голів. Як свідчить практика кожна третя корова з пропушеною охотою це втрата до 10 телят на 100 корів.

За період 1990-2011 років загальна жива маса реалізованого на м'ясо молодняка зменшилась на 95,2 %.

Таблиця 2

Реалізація яловичини

Показник	Рік						2011р. ± до 1990р.
	1990	1995	2000	2005	2010	2011	
Реалізовано тис. голів, шт.	13,4	3,6	7,9	1,3	1,31	1,32	-12,1
Реалізовано всього в живій масі, тис. т	8,01	2,41	1,02	0,34	0,21	0,17	-7,84

Кількість яловичини, яка реалізувалась районом по відношенню до обласного виробництва зменшився з 5,7% до 0,9% більше ніж в 6 разів.

На території району працює 26 пунктів штучного осіменіння корів та телиць. Протягом 2011 року в усіх категоріях господарств було осіменено та спаровано 5793 голови корів та телиць.

З яких 2211 голів була спаровано доморощеними бугаями-плідниками не перевірених за якістю нащадків. Індекс штучного осіменіння при цьому становить 62%.

В 2011 році за допомогою способу з ректальною фіксацією шийки матки осіменили 54% наявного поголів'я, а мано-цервікальним 46%. Необхідно відмітити, що візо- та епі-цервікальні способи не використовуються.

Не високий індекс штучного осіменіння (62%) та низький вихід телят на 100 корів (62 теляти) свідчать про незадовільну ефективність штучного осіменіння.

При цьому необхідно відмітити, що в господарствах населення тільки близько

23% корів та телиць осіменяються штучно.

Таблиця 3

Використання різних способів штучно осіменіння

Рік	Цервікальний спосіб штучного осіменіння					
	ректо-		мано-		епі-	
	осіменено, голів	%	осіменено, голів	%	осіменено, голів	%
2009	2896	60	1711	36	220	4
2010	2615	56	1979	42	100	2
2011	1950	54	1632	46	-	-
В середньому за три роки	2487	56,7	1774	41,3	160	3

Середня тривалість сервіс-періоду в сільськогосподарських підприємства Вінницького району в 2011 році становить 304 дні, що більше 2007 року на 36 днів. Тривалість сервіс-періоду знаходиться в межах від 134 дні (ДП ДГ "Бохоницьке" с. Бохоники) до 304 дні (ТОВ СОП "Михайлівське" с. Михайлівка).

У ТОВ СОП "Михайлівське", ПСП "Агрофірма Батьківщина", в яких утримується 87% поголів'я корів району, тривалість сервіс-періоду становить, відповідно, – 304 і 268 днів. Як наслідок від подовженого сервіс-періоду господарствами втрачено за два роки, відповідно, 6855 та 2332 ц молока в тому числі на середньорічну корову 576 та 685 кг.

Господарствами району від подовженого сервіс-періоду недоотримано 10041 ц молока (14,1 %) від валового виробництва. Загальні втрати від недоотриманого молока становлять (середня реалізаційна ціна 1 ц молока 220 грн.) 2209 тис. грн.

За 2007-2011 роки сільськогосподарськими підприємствами району втрачено 1050 ц яловичини. В тому числі у ТОВ СОП "Михайлівське" та ПСП "АФ Батьківщина", відповідно, 336 і 116 ц.

Висновки. Тривалість сервіс-періоду в сільськогосподарських підприємства Вінницького району становить 304 дні. Від подовженої тривалості сервіс-періоду господарствами Вінницького району недоотримано 14,1% молока та 26% яловичини.

Література

1. Пабат В.О., Шафарук О.Г., Пасічник В.О і др. Основи штучного осіменіння і ветеринарно – зоотехнічний контроль відтворення стада. ВАТ "Книжкова думка", 1997. – 58 с.
2. Пелехатий М.С. Сервіс - період і молочна продуктивність К.: Аграрна наука, 2001. - 128 с.

Summary

EFFECT OF THE DURATION OF SERVICE PERIOD IN PRODUCTION / Zotko M.O., Nevinsky V.P.

The effect of duration of service period for milk and beef production in Vinnitsa region. From the extended service period farms district shortfall 14.1% milk and 26% beef.

Keywords: service period, the output of calves per 100 cows, beef, milk, performance of artificial insemination.